

РЕШЕНИЕ

№ 6551

гр. София, 02.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 16 състав,
в публично заседание на 04.10.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ралица Романова

при участието на секретаря Елица Делчева, като разгледа дело номер **4403** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – 178 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, връзка с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба на Министерство на регионалното развитие и благоустройството, чрез процесуалния представител гл. юрисконсулт А. С., срещу Решение № 1040-21-230/ 18.04.2023 г. на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт (ТП на НОИ) С. – град, с което е отхвърлена жалба вх. № 1012-21-252/ 06.03.2023 г. на Министерство на регионалното развитие и благоустройството срещу Разпореждане № РЖ-5-21-01296036/ 10.02.2023 г. на ръководителя на контрола по разходите, с което е разпоредено осигурителят да внесе сумата по Ревизионен акт за начет № РА-5-21-01282990/ 16.01.2023 г. в размер общо на 60,66 лв., от които главница 50,85 лв. и лихва 9,81 лв. по сметка на ДОО.

В жалбата се излагат доводи за незаконосъобразност на оспорвания административен акт. Иска се от съда да отмени Решение № 1040-21-230/ 18.04.2023 г. на директора на ТП на НОИ С. – град.

В проведеното открито съдебно заседание жалбоподателят се представлява от упълномощен процесуален представител – юрк. С., която поддържа жалбата. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът – директорът на ТП на НОИ С.-град, се представлява по делото от юрк. О., която оспорва жалбата като неоснователна. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София-град, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Във връзка с писмо вх. № 4023-21-847/ 08.12.2022 г. от ТП на НОИ Х. за извършване на проверка в МРРБ относно установена щета на ДОО след преизчисление по реда на чл.54м от КСО на изплатени парични обезщетения за Д. Т. Т., ЕГН [ЕГН] за периода от 02.11.2020 г. до 28.02.2022 г. със Заповед № ЗР-5-21-01252415 от 14.12.2022 г., на основание чл. 107 от КСО и чл. 29, ал. 1 от Инструкция № 1 от 03.04.2015 г. за реда и начина за осъществяване на контролно – ревизионна дейност от контролните органи на НОИ, е възложено извършването на проверка по разходите на ДОО на МРРБ от контролен орган на ТП на НОИ.

В хода на проверката е установено, че Д. Т. Т. е назначена в МРРБ с трудов договор № РД-02-16-1043 от 19.08.2013 г., на основание чл.67, ал.1, т.1 вр. чл.70, ал.1 от Кодекса на труда, на длъжност „експерт С.“, считано от 20.08.2013 г. при пълно работно време – 8 часа на ден, с основно месечно възнаграждение в размер на 1650 лв.

Със Заповед № РД-02-16-907 от 23.10.2020 г., на основание чл.325, ал. 1, т. 1 от КТ и подадено писмено заявление от служителя с вх. № 91-К-147/ 30.09.2020 г., трудовото правоотношение на Д. Т. Т. с МРРБ е прекратено, считано от 28.10.2020 г. На основание чл. 224 от КТ на лицето е изплатено обезщетение за 20 дни неизползван платен годишен отпуск за 2020 г.

За м.10.2020 г. за Д. Т. били подадени данни по чл. 5, ал.4 от КСО в НОИ от МРРБ. На 04.11.2020 г. осигурителят МРРБ е подал данни за лицето с декларация обр. 1 за м.10.2020 г. за пълен отработен месец (22 работни дни) и осигурителен доход в размер на 2 455,49 лв. На 03.12.2020 г. от МРРБ е подадена корекция на декл. обр. 1 за м.10.2020 г. за Д. Т., в която са посочени 19 отработени дни за месеца и осигурителен доход в размер на 2 120,65 лева.

От МРРБ са представени фиш за заплата за м.10.2020 г. и фиш за заплата за м.11.2020 г. за Д. Т.. Във фиш за заплата за м.10.2020 г. е отразен осигурителен доход в размер на 2 455,49 лв. при 22 отработени дни. С фиш за заплата за м.11.2020 г. е отразена корекция за минал месец, като съгласно коригираните данни Д. Т. има осигурителен доход за м.10.2020 г. в размер на 2 120,65 лв.

В хода на проверката е установено, че считано от 28.10.2020 г. Д. Т. има регистриран трудов договор при друг осигурител – С. М. П. и няма данни за прекратяване на трудовото правоотношение. За периода от 02.11.2020 г. до 27.02.2022 г. вкл. /без прекъсване/ от осигурителя С. М. П. са подадени Приложение 9 и МД по чл. 50 и ал. 51 КСО за Д. Т..

Паричните обезщетения на лицето са изчислени на база данните по чл.5, ал. 4 от КСО, като първият болничен лист с период от 02.11.2020 г. до 01.12.2020 г. е изплатен на 30.11.2020 г.

След извършената корекция на данните за м.10.2020 от МРРБ и на основание чл.54м от КСО болничните листове са преизчислени, като е установено, че изплатеното обезщетение е в по – голям размер от дължимия с разлика общо в размер на 50,85 лв.

При така установеното и на основание чл.110, ал.1, т. 1 от КСО на МРРБ е издаден Ревизионен акт за начет № РА-5-21-01282990/ 16.01.2023 г. в размер общо на 60,66 лв., от които главница 50,85 лв. и лихва 9,81 лв., поради получени надплащания след коригиране на данни по чл.5, ал.4 от КСО за лицето и съгласно чл.54м от КСО.

В ТП на НОИ С. – град е постъпило възражение от МРРБ с вх. № 1012-21-66/

23.01.2023 г. срещу Ревизионен акт за начет № РА-5-21-01282990/ 16.01.2023 г.

С Мотивирано заключение № 1012-21-66/ 10.02.2023 г. по чл. 110, ал. 2 от КСО на главен инспектор по осигуряването в Дирекция К. на ТП на НОИ С. - [населено място] акт за начет № РА-5-21-01282990/ 16.01.2023 г. е потвърден за периода от 02.11.2020 г. до 27.02.2022 г. вкл. в общ размер на 60,66 лв. и е предложено да се издаде разпореждане по чл.110, ал.3 от КСО за събиране на сумите по него.

С Разпореждане № РЖ-5-21-01296036/ 10.02.2023 г., издадено от ръководител на контрола по разходите на ДОО в ТП на НОИ С. – град, на основание чл. 110, ал. 3 от КСО е разпоредено на МРРБ да внесе сумата по Ревизионен акт за начет № РА-5-21-01282990/ 16.01.2023 г.

Разпореждане № РЖ-5-21-01296036/ 10.02.2023 г. е оспорено от МРРБ пред директора на ТП на НОИ С. – град с жалба вх. № 1012-21-252/ 06.03.2023 г.

Административният орган се е произнесъл с Решение № 1040-21-230/18.04.2023 г., с което е отхвърлил жалбата като неоснователна.

При така установената фактическа обстановка, Административен съд- София-град, в настоящия състав направи следните правни изводи:

Жалбата е подадена от лице по чл. 147, ал. 1 от АПК, чийто права са засегнати от оспорения административен акт, при спазване на срока по чл. 118, ал. 1 от КСО, срещу подлежащо на съдебен контрол на основание чл. 118, ал. 1 от КСО решение на директора на ТП на НОИ С. -град, поради което е процесуално допустима и следва да бъде разгледана по същество относно нейната основателност.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административнопроизводствените правила и материалноправните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Разпоредбата на чл. 117, ал. 1, т. 2, буква „в“ от КСО предвижда, че пред ръководителя на съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт се подават жалби срещу разпореждания за събиране на сумите по ревизионните актове за начет. Съгласно чл. 117, ал. 3 КСО ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им. Оспореното решение на директора на ТП на НОИ – [населено място]-град е издадено от оправомощен орган, в рамките на неговата компетентност, съгласно разпоредбите на КСО. Потвърденото с него разпореждане е издадено от ръководител на контрола по разходите на ДОО в ТП на НОИ С. – град, на когото съгласно раздел II от Заповед № 1015-21-151/18.08.2022г. на директора на ТП на НОИ – С.-град са възложени функции да издава и подписва, включително да изменя, прекратява и отменя писмени заповеди и покани за доброволно изпълнение, изброени в т.1 – 18 от заповедта.

Според разпоредбата на чл. 110, ал. 1, т. 1 КСО контролните органи на Националния осигурителен институт съставят на физическите лица, на юридическите лица и/или на осигурителите ревизионни актове за начет за причинените от тях щети на държавното обществено осигуряване от неправилно извършени осигурителни разходи, включително от неправилно удостоверяване на осигурителен стаж или осигурителен доход и от актове на медицинската експертиза, които са отменени, поради нарушаване на нормативните разпоредби при издаването им. По съставените актове за начет

отговорните лица могат да направят възражения в 7-дневен срок от връчването им. Контролният орган се произнася по възражението с мотивирано заключение (чл. 110, ал. 2 от кодекса). Това е сторено с възражение вх. № 1012-21-66 от 23.01.2023 г. Съгласно ал. 3 за събиране на сумите по ревизионните актове за начет длъжностното лице, на което е възложено ръководството на контрола по разходите на държавното обществено осигуряване в съответното поделение на Националния осигурителен институт, или друго длъжностно лице, определено от ръководителя на поделението, издава разпореждания. Разпорежданията се издават в 14-дневен срок след изтичането на срока по ал. 2.

В случая е установено, че паричното обезщетение за м.10.2020 г. на Д. Т. Т. е изплатено в по – голям размер от дължимото с разлика общо 50,85 лв. Прието е, че това се дължи на неправилно определен среднодневен размер на обезщетението, поради некоректно подадени и коригирани данни по чл. 5, ал. 4 от КСО от осигурителя, влизащи в 18 календарни месеца предхождащи месеца на настъпване на неработоспособността.

Съгласно чл. 41, ал. 1 КСО дневното парично обезщетение за временна неработоспособност поради общо заболяване се изчислява в размер 80 на сто, а за временна неработоспособност поради трудова злополука или професионална болест - в размер 90 на сто от среднодневното брутно трудово възнаграждение или среднодневния осигурителен доход, върху които са внесени или дължими осигурителни вноски, а за самоосигуряващите се лица - внесени осигурителни вноски за общо заболяване и майчинство за периода от 18 календарни месеца, предхождащи месеца на настъпване на неработоспособността. Дневното парично обезщетение за временна неработоспособност поради общо заболяване не може да надвишава среднодневното нетно възнаграждение за периода, от който е изчислено обезщетението.

Разпоредбата на чл. 54к от КСО предвижда, че отпускането и изчисляването на паричните обезщетения за временна неработоспособност, трудоустрояване, бременност и раждане, за отглеждане на дете до 2-годишна възраст, при осиновяване на дете до 5-годишна възраст и за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя) и помощите от държавното обществено осигуряване се извършват въз основа на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 и чл. 33, ал. 5, т. 12, както и на данните, декларирани в подадените документи за изплащане на обезщетенията и помощите от държавното обществено осигуряване при условия и по ред, определени с акт на Министерския съвет.

За м.10.2020 г. за Д. Т. осигурителят МРРБ е подал данни по чл. 5, ал.4 от КСО в НОИ на 04.11.2020 г. с декл. обр. 1 за м.10.2020 г. за пълен отработен месец (22 работни дни) и осигурителен доход в размер на 2 455,49 лв., като на 03.12.2020 г. от осигурителя е подадена корекция на декл. обр. 1 за м.10.2020 г. за лицето, като са посочени 19 отработени дни за месеца и осигурителен доход в размер на 2 120,65 лева.

Същевременно от осигурителя С. М. П. са подадени Приложение 9 и МД по чл. 50 и ал. 51 КСО за Д. Т. за периода от 02.11.2020 г. до 27.02.2022 г. вкл. (без прекъсване), като първият болничен лист с период от 02.11.2020 г. – 01.12.2020 г. е изплатен на 30.11.2020 г., когато е определен и дневен размер на обезщетението.

Съгласно чл. 54м, ал. 1 от КСО паричните обезщетения се преизчисляват служебно до 30 юни на годината, следваща годината, за която се отнасят, по ред, определен с акта

по чл. 54к, въз основа на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 и/или на окончателния осигурителен доход, определен съгласно чл. 6, ал. 9, и внесените окончателни осигурителни вноски. Съгласно ал. 2, т. 2 на същата разпоредба, когато в резултат на преизчисляването по ал. 1 се установи разлика между изплатения и дължимия размер на обезщетението изплатеното в по-висок от дължимия размер се възстановява от лицето, освен когато е в резултат на неправилно подадени данни за изплащане на паричното обезщетение и/или удостоверяване на осигурителен стаж и доход от осигурителя.

Тълкуването на цитираната разпоредба налага извода, че служебното преизчисляване на паричните обезщетения се отнася за годината, предхождаща извършването на преизчислението. В конкретния случай, това преизчисление е извършено едва в началото на 2023 г. и то за период от 02.11.2020-27.02.2022г. вкл., Същевременно от страна на осигурителя МРРБ е подадена корекция на декл. обр. 1 за м.10.2020 г. на 03.12.2020 г.

Според разпоредбата на чл. 1, ал. 2 от Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване /НПОПДОО/ преценката на правото и определянето на размера на паричните обезщетения и помощите по ал. 1 се извършва въз основа на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО, данните от издадените болнични листове и решенията по обжалването им, приети по реда на Наредбата за реда за представяне в Националния осигурителен институт на данните от издадените болнични листове и решенията по обжалването им, приета с Постановление № 241 на Министерския съвет от 2014 г., като се използват и данните от регистъра на осигурителите и самоосигуряващите се лица, регистъра на приходите от осигурителните вноски за държавното обществено осигуряване, регистър „Трудови договори“, регистър „Пенсии“, регистър „Трудови злополуки“, регистър „Професионални болести“, регистър „Парични помощи за профилактика и рехабилитация“ и от регистър „Парични обезщетения и помощи от ДОО“, както и данните от удостоверенията по чл. 8, 9 и чл. 11, ал. 1 и 2.

Според разпоредбата на чл. 40, ал. 4, т. 2 от КСО длъжностното лице, на което е възложено ръководството по изплащането на обезщетенията и помощите или друго длъжностно лице, определено от ръководителя на териториалното поделение на Националния осигурителен институт, издава разпореждане за спиране на производството по отпускането или изплащането на обезщетенията за временна неработоспособност, трудова злополука или професионална болест, трудоустрояване, бременност и раждане и отглеждане на дете до 2-годишна възраст, когато е необходимо да бъде извършена проверка от контролен или друг компетентен орган относно обстоятелства от значение за правото или размера на обезщетението; в този случай спирането е до приключване на проверката, но за не повече от 6 месеца.

От анализа на тези разпоредби може да се направи извод, че при спазване на нормативноустановения ред за отпускане на парично обезщетение компетентното длъжностно лице, на което е възложено ръководството по изплащането на обезщетенията и помощите, би могло още към момента на извършването от него преценка на правото и определянето на размера на паричното обезщетение да установи, че са налице некоректно подадени данни от осигурителя – МРРБ.

Осигурителят МРРБ е подал данни по чл. 5, ал.4 от КСО в НОИ на 04.11.2020 г. с декл. обр. 1 за м.10.2020 г. за пълен отработен месец (22 работни дни) и осигурителен доход в размер на 2 455,49 лв., като на 03.12.2020 г. е подадена корекция на декл. обр.

1 за м.10.2020 г. за лицето, като са посочени 19 отработени дни за месеца и осигурителен доход в размер на 2 120,65 лева. Компетентното длъжностно лице още към този момент е могло да установи или поне обоснова да предположи, че са налице некоректно подадени данни. Органите на НОИ са могли да установят, че има противоречие в подадените от осигурителя данни и да извършат необходимите действия, за да установят дали подадените данни са коректни, респ. некоректни с оглед преценката на правото и определянето на размера на паричното обезщетение.

С оглед на гореизложеното следва да се приеме, че дори и да са налице некоректно подадени данни от жалбоподателя, не това е основната причина за настъпилата щета за ДОО. Решаващият фактор за неправилното изплащане на паричното обезщетение за временна неработоспособност за процесния период е липсата на дължимия контрол от страна на длъжностното лице, натоварено с ръководството по изплащането на обезщетенията и помощите, което не е извършило цялостна служебна проверка на правнорелевантните факти и обстоятелства преди да пристъпи към изплащане на паричното обезщетение. Причинената щета за ДОО се явява последица от неизпълнението на контролните функции на органите на ТП на НОИ и неправилно нейното възстановяване е възложено в тежест на МРРБ.

Отговорността по чл. 110, ал. 1, т. 1 от КСО се поражда при наличие на пряка причинна връзка между противоправното поведение на дееца и настъпилия вредоносен резултат. Причинната връзка не се предполага, а се доказва, което в случая не е сторено.

По изложените съображения оспореното решение и потвърденото с него разпореждане на ръководителя на контрола по разходите на ДОО с което на МРРБ е разпоредено да внесе сумата по Ревизионен акт за начет № РА-5-21-01282990/ 16.01.2023 г. в размер общо на 60,66 лв., от които главница 50,85 лв. и лихва 9,81 лв. по сметка на ДОО, се явяват неправилни и незаконосъобразни и следва да бъдат отменени.

С оглед изхода на спора съдът намира за основателна претенцията на процесуалния представител на жалбоподателя за присъждане на разноски за държавна такса и юрисконсултско възнаграждение, като с оглед правната и фактическа сложност на делото намира, че ответникът следва, на основание чл. 143, ал. 3 от АПК, вр. с чл. 37 от Закон за правната помощ, вр. чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ да заплати на жалбоподателя юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал.2 от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 16-ти състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ, по жалба на Министерство на регионалното развитие и благоустройството Решение № 1040-21-230/ 18.04.2023 г. на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт С. – град, с което е отхвърлена жалба вх. № 1012-21-252/ 06.03.2023 г. на Министерство на регионалното развитие и благоустройството срещу Разпореждане № РЖ-5-21-01296036/ 10.02.2023 г. на ръководителя на контрола по разходите, с

което е разпоредено осигурителят да внесе сумата по Ревизионен акт за начет № РА-5-21-01282990/ 16.01.2023 г. в размер общо на 60,66 лв., от които главница 50,85 лв. и лихва 9,81 лв. по сметка на ДОО.

ОСЪЖДА Националният осигурителен институт да заплати на Министерство на регионалното развитие и благоустройството сумата от 100 (сто) лева, представляваща направени разноски по делото.

Решението подлежи на касационно обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд.

Съдия: